

ΟΜΙΛΙΑ του ΠΡΟΕΔΡΟΥ της ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΜΙΧΑΛΗ ΣΑΛΛΑ

στο ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΚΑΤΑ ΤΗ ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗ

ΑΠΟΝΟΜΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΒΡΑΒΕΙΩΝ

29.09.2014

«Καινοτομία και Δημιουργική Επιχειρηματικότητα»

Κυρίες και Κύριοι,

Όπως γνωρίζετε, η οικονομία το τελευταίο διάστημα έχει κάνει σοβαρά βήματα σταθεροποίησης και έχει δώσει ενθαρρυντικά μηνύματα ότι το 2014 θα είναι το πρώτο έτος αύξησης του ΑΕΠ μετά από 6 συνεχόμενα χρόνια ύφεσης. Παρ' όλα αυτά και παρά το σημαντικό περιορισμό των μακροοικονομικών ανισορροπιών, τη βελτίωση του επιχειρηματικού κλίματος και τη μείωση του κόστους εργασίας, υπάρχουν ακόμη μια σειρά δομικοί περιορισμοί και σοβαρές ποιοτικές ανεπάρκειες που δημιουργούν εμπόδια στην ουσιαστική βελτίωση της συνολικής ανταγωνιστικότητας της οικονομίας σε σύγκριση με πολλές άλλες οικονομίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ειδικότερα, για τους γνωστούς λόγους, όπως το υψηλό δημόσιο χρέος, η στενότητα ρευστότητας, οι πολιτικές αβεβαιότητες κλπ, το κόστος δανεισμού στη χώρα μας παραμένει πολύ υψηλό, όπως επίσης και το κόστος ενέργειας. Δύο δηλαδή καθοριστικοί παράγοντες προσδιορισμού της συνολικής ανταγωνιστικότητας της οικονομίας. Το γεγονός αυτό, σε συνδυασμό με την πολυνομοθεσία και το έλλειμμα φορολογικής σταθερότητας, αποθαρρύνει τις ιδιωτικές επενδύσεις και καθυστερεί την ανταγωνιστική ανάπτυξη της οικονομίας. Οι γενικότερες, συνεπώς, συνθήκες που επικρατούν στην χώρα επιτάσσουν να αναζητήσουμε ένα άλλο πρότυπο, ένα νέο «μοντέλο» ανάπτυξης. Αίτημα που ακούγεται τελευταία όλο και συχνότερα από πολύ διαφορετικούς χώρους, επιχειρηματικούς, κοινωνικούς ή πολιτικούς και το οποίο συνδέουν σχεδόν όλοι με την ανάπτυξη της οικονομικής εξωστρέφειας και των ιδιωτικών επενδύσεων.

Αυτό το νέο ανταγωνιστικό πρότυπο θα πρέπει, κατά τη γνώμη μου, να εξισορροπήσει δύο αντίρροπες καταστάσεις. Την αντίσταση των συντελεστών κόστους και την αύξηση της

αποδοτικότητας που έχουν ανάγκη οι επενδύσεις και οι επιχειρηματικές πρωτοβουλίες. Θα πρέπει, δηλαδή, να αναζητήσουμε και να αξιοποιήσουμε πλεονεκτήματα που απελευθερώνουν την επιχειρηματικότητα από την στενή έννοια του κόστους. Από την άποψη αυτή, το νέο μοντέλο ανάπτυξης της οικονομίας θα πρέπει να προσανατολισθεί στη δημιουργία **προστιθέμενης αξίας με βάση την ποιότητα**, ουσιαστική συνισταμένη της οποίας είναι, ασφαλώς, και η καινοτομία.

Η καινοτομία σε όλες τις μορφές της μπορεί να αποτελέσει τη βάση της νέας ελληνικής επιχειρηματικότητας, το μέσο για να ξεπεράσουμε το εμπόδιο της ανταγωνιστικότητας που εξαρτάται σχεδόν αποκλειστικά από το κόστος παραγωγής.

Βεβαίως, η καινοτομία δεν πέφτει από τον ουρανό. Οι νέες ιδέες χρειάζονται το κατάλληλο περιβάλλον για να καλλιεργηθούν, να μορφοποιηθούν και κυρίως για να μετουσιωθούν σε επιχειρησιακή μορφή, στην παράγωγή ή τη διακίνηση αγαθών και υπηρεσιών. Εδώ υπεισέρχεται, ως βασική προϋπόθεση, για να προσλάβει η προσπάθεια αυτή ευρύτερο και μονιμότερο χαρακτήρα, η αναμόρφωση της παιδείας καθώς και η ανάπτυξη της έρευνας και της τεχνολογίας.

Είναι, συνεπώς, καθήκον και της πολιτείας να αναλάβει πρωτοβουλίες, να συνεργασθεί και να συνδράμει στην κατεύθυνση αυτή και να μην περιοριστούμε μόνο στις εκλάμπεις κάποιων φωτεινών μυαλών ή στις φιλότιμες προσπάθειες κάποιων ανήσυχων επιχειρηματιών.

Το κράτος οφείλει να επενδύσει σοβαρά στη δημιουργική παιδεία και τη θεσμική θωράκιση της ποιότητας και ο ιδιωτικός τομέας, από τη μεριά του, στην ανάπτυξη της έρευνας, της τεχνολογίας και της πρωτοτυπίας.

Κυρίες και Κύριοι,

Η καινοτομία είναι ποιότητα, με την έννοια ότι δεν μπορούμε πάντα να «ανακαλύπτουμε» νέα προϊόντα, νέα υλικά, νέες τεχνικές ή διαδικασίες παραγωγής, νέες υπηρεσίες, συσκευασίες ή τρόπο διάθεσης. Καινοτομία είναι και η εφαρμογή υψηλών προτύπων στην παροχή παραδοσιακών υπηρεσιών ή στην παραγωγή υλικών αγαθών.

Καινοτομία είναι το να θεσπίσουμε και να εφαρμόσουμε με συνέπεια προδιαγραφές ποιότητας σε τουριστικές, παραδείγματος χάρη, δραστηριότητες επιλεγμένων ζωνών, το να εξυψώσουμε ποιοτικά το σύνολο του τουριστικού προϊόντος από τα καταλύματα και την εστίαση μέχρι την αναψυχή και την αγορά.

Καινοτομία είναι να πιστοποιούμε ποιοτικά τα αγροτικά μας προϊόντα. Να αναβαθμίσουμε και σταθεροποιήσουμε την ποιότητα, να αναδείξουμε τη γεύση, να τα κάνουμε μοναδικά, έστω και ακριβότερα στις διεθνείς αγορές, από τα αντίστοιχα των ανταγωνιστών μας.

Εγώ είμαι πεπεισμένος ότι η ποιότητα αναζητείται και πληρώνεται. Ακόμη και σε δύσκολες εποχές υπάρχει αγορά. Άλλωστε, είμαστε μια μικρή οικονομία με συγκεκριμένες δυνατότητες παραγωγής σε μια σειρά από κλάδους, όπως στον τουρισμό, τη γεωργία, τη μεταποίηση. Απευθυνόμαστε, όμως, σε μια τεράστια αγορά (μόνο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ξεπερνά τα 500 εκατ. πολίτες) της οποίας το 10%-15% επιθυμεί και μπορεί να πληρώσει την ποιότητα.

Υποχρέωση της πολιτείας είναι να προτάξει το ζήτημα αυτό, να θεσμοθετήσει και παρακολουθήσει την εφαρμογή προδιαγραφών ποιότητας και πιστοποίησης σε μια σειρά από προϊόντα ή δραστηριότητες. Πρέπει να αναπτύξουμε άμεσα μια σφαιρική πολιτική που να

καλύπτει όλο το φάσμα της οικονομίας και να θεσπίσουμε μέτρα βελτίωσης, ανάδειξης ή προστασίας της ποιότητας.

Μακροχρόνια, βέβαια, η καινοτομία θα αναδειχθεί μέσα από την αναμόρφωση και αναβάθμιση της παιδείας. Στο πεδίο αυτό χρειάζεται να είμαστε ανοικτοί σε ιδέες και προτάσεις, αλλά και γενναιόδωροι παρά τη στενότητα πόρων. Ας ενισχύσουμε την πανεπιστημιακή έρευνα, ας ενθαρρύνουμε τη συνεργασία των τεχνολογικών ιδρυμάτων και των επιχειρήσεων.

Είχα κατά το παρελθόν προσωπική εμπειρία από το ερευνητικό έργο του ΙΤΕ στο Ηράκλειο της Κρήτης, τις επιδόσεις και την ευρύτητα των εφαρμογών που αυτές είχαν. Γιατί να μην έχουμε περισσότερα τέτοια Ιδρύματα στην περιφέρεια, που θα μπολιάσουν τις τοπικές οικονομίες και επιχειρήσεις με ένα δημιουργικό τεχνολογικό και ερευνητικό πολιτισμό. Όταν, μάλιστα, το επιστημονικό προσωπικό υπάρχει και περισσεύει, αναζητώντας την τύχη του στο εξωτερικό.

Το μέλλον είναι στην τεχνολογία, άλλη έκφραση της καινοτομίας, την οποία μπορούμε σε σημαντικό βαθμό να κατακτήσουμε, να προάγουμε και να αξιοποιήσουμε δημιουργικά. Το έχουν κάνει με επιτυχία άλλες χώρες της Ευρώπης που δεσμεύουν το 3% με 4% του ΑΕΠ στην έρευνα και ανάπτυξη (R&D), όπως η Σουηδία, η Αυστρία, η Φιλανδία, όταν εμείς περιοριζόμαστε κάτω του 1% του ΑΕΠ. Εγώ είμαι πεπεισμένος. Δεν υπάρχει άλλος δρόμος για την οικονομία μας. Θα έχουμε πάντα μπροστά μας να αντιμετωπίσουμε χώρες – και εταιρείες στην Ευρωπαϊκή Ένωση - άλλες με πολύ χαμηλότερο κόστος εργασίας, άλλες με χαμηλότερο κόστος δανεισμού, με χαμηλότερη φορολόγηση ή λιγότερη γραφειοκρατία.

Αν αποφασίσουμε να ακολουθήσουμε το δρόμο της καινοτομίας και της ποιότητας τα οφέλη θα είναι πολλαπλά. Ίσως να μην είναι γνωστό σε όλους σας ότι σύμφωνα με τις μελέτες του World Economic Forum, η πιο ανταγωνιστική παγκοσμίως οικονομία είναι αυτή της Ελβετίας. Θεωρείται, μάλιστα, από τις πιο καινοτόμες χώρες του κόσμου.

Παράλληλα στις πρώτες θέσεις ανταγωνιστικότητας βρίσκονται οικονομίες όπως της Σιγκαπούρης, της Ολλανδίας, της Σουηδίας, της Φιλανδίας, δηλαδή χώρες που σε καμία περίπτωση δεν μπορούν να χαρακτηρισθούν ως χώρες χαμηλού εργατικού κόστους. Αντίθετα είναι χώρες εξειδικευμένες σε κλάδους υψηλής προστιθέμενης αξίας, όπως η φαρμακοβιομηχανία, η χημική βιομηχανία και η βιομηχανία τροφίμων, καθώς και σε υψηλής ποιότητας τουριστικές και χρηματοοικονομικές υπηρεσίες. Το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα διατηρείται μέσα από την υιοθέτηση καινοτόμων παραγωγικών μεθόδων και από την ενσωμάτωση των αποτελεσμάτων της έρευνας και της τεχνολογίας στα παραγόμενα προϊόντα και υπηρεσίες.

Με λίγα λόγια προαγωγή της καινοτομίας σημαίνει τελικά υιοθέτηση και ανάπτυξη της ποιότητας. Είναι ο μόνος μηχανισμός ανάπτυξης που βασίζεται στην παιδεία, στη γνώση, στα καλά μυαλά, που ανταμείβει αναλογικά εξίσου το επιχειρηματικό κεφάλαιο και την εργασία και που, πιστεύω, ότι ταιριάζει στα δομικά χαρακτηριστικά της χώρας μας. Ειδικά σήμερα, που ένα μεγάλο μέρος του πιο εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού της, φεύγει στο εξωτερικό.

Κυρίες και Κύριοι,

Σε κάθε τομέα της οικονομίας, σε κάθε κλάδο και επιχείρηση υπάρχει περιθώριο για το καινούργιο. Στην τράπεζα μας, για παράδειγμα, μια πρόσφατη καινοτομία που βελτιώνει την παραγωγικότητα και την αποδοτικότητα της, είναι η ανάπτυξη της συμβολαιακής τραπεζικής. Η

εφαρμογή συνδυαστικών μορφών δανειοδότησης με τη σύναψη συμβολαίων τριγωνικής χρηματοδότησης πελατών μας, την οποία αναπτύσσουμε ήδη με ταχείς ρυθμούς στον αγροτικό χώρο, διασφαλίζουν σταθερή ρευστότητα μεταξύ της μεταποιητικής ή εμπορικής επιχείρησης και ενός σημαντικού αριθμού αγροτών.

Με την εφαρμογή της συμβολαιακής τραπεζικής επιδιώκουμε σταδιακά την αναβάθμιση της ρευστότητας, της φερεγγυότητας και της ποιότητας στις εμπορικές συναλλαγές.

Πέρα από αυτό το παράδειγμα, γνωρίζετε ότι υπάρχουν κλάδοι που είναι περισσότερο επιδεκτικοί στην έρευνα και την καινοτομία και τους οποίους θα πρέπει κατά προτεραιότητα να στηρίξουν οι τράπεζες και η πολιτεία. Η πληροφορική και οι εφαρμογές της, οι επικοινωνίες, η βιοτεχνολογία, η χημική και η φαρμακευτική βιομηχανία, τα νέα υλικά είναι κλάδοι που επιδέχονται επενδύσεις στην έρευνα και την ανάπτυξη, αξιοποιούν σημαντικό βαθμό εξειδίκευσης και δημιουργούν υψηλή προστιθέμενη αξία, που τους καθιστά διεθνώς ανταγωνιστικούς.

Το νέο πρότυπο ανάπτυξης, που βασίζεται στην ποιότητα και την καινοτομία, δεν μπορεί να περιορίζεται μόνο στον ιδιωτικό τομέα. Αφορά εξίσου και, σε κάποιες περιπτώσεις, πολύ περισσότερο το δημόσιο. Τη δημόσια διοίκηση και φορείς του ευρύτερου δημόσιου τομέα καθώς και της αυτοδιοίκησης.

Όμως, θα ήθελα να διευκρινίσω το εξής. Όταν λέμε να στηρίξει την καινοτομία η πολιτεία, δεν εννοούμε να παρεμβαίνει στο ρόλο του παραγωγού, του προμηθευτή ή του πελάτη, αλλά στη διαμόρφωση του πλαισίου για την άρση των γραφειοκρατικών εμποδίων, την θέσπιση ή προάσπιση των όρων του υγιούς ανταγωνισμού, την προτεραιότητα στα αντίστοιχα προγράμματα ευρωπαϊκής χρηματοδότησης και στη δημιουργία τεχνολογικών υποδομών.

Μου έκανε εντύπωση το πόσο γρήγορα προσαρμόσθηκε η ελληνική κοινωνία στην ηλεκτρονική υποβολή των φορολογικών δηλώσεων, που άνοιξε το δρόμο για την ευρύτερη χρήση ηλεκτρονικών μέσων στις σχέσεις των πολιτών με τις φορολογικές αρχές. Τέτοιες πρωτοβουλίες που βελτιώνουν θεαματικά την παραγωγικότητα των εργαζομένων στο δημόσιο και την εξυπηρέτηση των πολιτών έχει ανάγκη η κοινωνία και η οικονομία μας. Φαντάζεστε τα οφέλη από την υιοθέτηση διαδικασίας ώστε το σύνολο των σχέσεων του πολίτη με τις δημόσιες υπηρεσίες να πραγματοποιείται με ηλεκτρονικά μέσα και μέσω του θεσμού των ΚΕΠ;

Καινοτόμες επιλογές έχουν ανάγκη τα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα από τα οποία θα περιμένουμε να είναι στην πρωτοπορία μιας προσπάθειας αναβάθμισης της ποιότητας και του περιεχομένου των σπουδών, αλλά και ανάπτυξης της έρευνας σε στενή συνεργασία με επιχειρήσεις. Ανάλογα περιθώρια καινοτομίας και ποιότητας θα περίμενε κανείς από τους δημόσιους φορείς υγείας ή από τους οργανισμούς αυτοδιοίκησης που στη δύσκολη αυτή συγκυρία θα μπορούσαν εφαρμόζοντας πρωτοποριακές εφαρμογές να αναπληρώσουν το παραγωγικό κενό που δημιουργεί η έλλειψη ή η περικοπή πόρων.

Ποιότητα είναι ακόμη η μείωση της πολυνομοθεσίας, η απλούστευση των νόμων, ο εκσυγχρονισμός του πτωχευτικού δικαίου, η επιτάχυνση των διαδικασιών στην απονομή δικαιοσύνης για οικονομικές και διοικητικές υποθέσεις.

Κυρίες και Κύριοι,

Θα μου επιτρέψετε, με την ευκαιρία που δίνει η σημερινή παρουσία μου στο Επαγγελματικό Επιμελητήριο Αθηνών, να αναφερθώ στις νέες πρωτοβουλίες που αναλαμβάνει η Τράπεζα

Πειραιώς για να ενισχύσει τη ρευστότητα στην αγορά και να υποστηρίξει ενεργά την επανεκκίνηση της οικονομίας.

- Πρώτον για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας, αλλά και την επιβράβευση 100.000 και πλέον πελατών μας, επαγγελματιών, μικρών επιχειρήσεων και αγροτών, με υπόλοιπα δανείων μέχρι €200 χιλ, που παρά τις δυσκολίες των τελευταίων χρόνων είναι ενήμεροι προς τις τραπεζικές τους υποχρεώσεις, προχωρούμε από την 1 Νοεμβρίου σε μείωση όλων των περιθωρίων επιτοκίου κατά ένα τοις εκατό (100 πόντους).
- Δεύτερον, εξετάζουμε τη δημιουργία ενός Ιδιωτικού Επενδυτικού Ταμείου – το πρώτο του είδους του στη χώρα – με αντικείμενο τη μεσομακροπρόθεσμη χρηματοδότηση μικρομεσαίων επιχειρήσεων και είμαστε για το σκοπό αυτό σε επαφή με διεθνείς επενδυτικούς οίκους και ξένους θεσμικούς επενδυτές. Το Ταμείο θα στοχεύσει αρχικά στην άντληση €500 εκατ. από τις διεθνείς αγορές με συμμετοχή της Τράπεζας Πειραιώς και εκτιμούμε ότι, αν όλα πάνε καλά, η όλη διαδικασία θα έχει ολοκληρωθεί στη διάρκεια του Α' τριμήνου του 2015. Το Ταμείο θα λειτουργεί ως ανεξάρτητη οντότητα και υπολογίζουμε να καλύψει με δανειοδότηση μέχρι 7 χρόνια τα επενδυτικά και αναπτυξιακά σχέδια 200 περίπου μικρού και μεσαίου μεγέθους εταιρειών - από ένα σύνολο 2.000 περίπου - με τζίρο €5 - €75 εκατ. και με επικέντρωση στις δυναμικές εξαγωγικές επιχειρήσεις, τις επιχειρήσεις προστιθέμενης εγχώριας αξίας και υποκατάστασης εισαγωγών, τις επιχειρήσεις με καινοτόμα προϊόντα, ικανή διοίκηση και, ασφαλώς, ενδιαφέρον επιχειρηματικό σχέδιο.
- Τρίτον, διαμορφώνουμε ένα δυναμικό πρόγραμμα χρηματοδοτήσεων ύψους €700 εκατ. για το επόμενο 12μηνο για την υποστήριξη υγιών, συνεπών και δυναμικών επιχειρήσεων με προτεραιότητα στις μικρομεσαίες, εξαγωγικές και μεταποιητικές, με καινοτόμα προϊόντα και υπηρεσίες. Με το πρόγραμμα αυτό επιδιώκουμε να ενισχύσουμε την προχρηματοδότηση των εξαγωγικών επιχειρήσεων και με προεξόφληση παραγγελιών σε ενήμερους πελάτες της Τράπεζας ή σε νέους πελάτες με επαρκή πιστοληπτική ικανότητα. Στο πλαίσιο αυτού του προγράμματος θέτουμε ως προτεραιότητα την ενίσχυση του εξαγωγικού factoring με πρόσθετη χρηματοδότηση.
- Τέταρτον, στον προϋπολογισμό της Τράπεζας του 2015, προβλέπεται να εκταμιεύσουμε ποσό ύψους €500 εκατ. για συμμετοχή σε επίσημα προγράμματα χρηματοδότησης της οικονομίας, όπως του ΕΤΕΑΝ, της ΕΤΕπ, του EIF (Ευρωπαϊκό Επενδυτικό Ταμείο) και του ΕΣΠΑ.
- Πέμπτον, για την υποστήριξη του κατασκευαστικού κλάδου και την τόνωση της αγοράς ακινήτων, η Τράπεζα έχει εγκρίνει πρόγραμμα στεγαστικών δανείων συνολικού ύψους €500 εκατ. για το επόμενο δεκαπεντάμηνο, για δάνεια μέχρι €300 χιλ με περιθώριο 3% και περίοδο χάριτος 1 χρόνο. Ιδιαίτερα για τα νέα ζευγάρια η περίοδος χάριτος θα είναι 2 χρόνια.
- Τέλος, δημιουργούμε Κέντρο Καινοτομίας και Επιχειρηματικότητας, με γνώμονα τα διεθνή πρότυπα και με κύριο σκοπό την υποστήριξη επιχειρηματικών σχεδίων των οποίων η αποδοτικότητα να βασίζεται στην εκτεταμένη εφαρμογή καινοτόμων πρακτικών, την υλοποίηση νέων ιδεών και τη χρήση προηγμένης τεχνολογίας. Στις σκέψεις μας είναι το κέντρο να παρέχει ολοκληρωμένη υποστήριξη σε σχέδια που θα επιλέγονται με βάση συγκεκριμένα κριτήρια: από την ένταξη τους σε ευρωπαϊκά προγράμματα χρηματοδότησης, μέχρι την παροχή πιστώσεων ή την εξασφάλιση κεφαλαίων συμμετοχής. Στην επιτροπή για την αξιολόγηση και επιλογή των σχεδίων προβλέπουμε τη συμμετοχή εκπροσώπων των μεγάλων Επιμελητηρίων και των παραγωγικών φορέων.

Κυρίες και Κύριοι,

Κλείνοντας, θα ήθελα να μοιραστώ μαζί σας την πεποίθησή μου ότι η χώρα έχει προοπτική και μέλλον. Από εμάς, τους επιχειρηματίες, τους επαγγελματίες, τους εργαζόμενους και τους αγρότες εξαρτάται να αξιοποιήσουμε τις προοπτικές και να διαμορφώσουμε το μέλλον. Αρκεί να εργασθούμε με γνώμονα το κοινό μας συμφέρον που είναι η έξοδος της χώρας από την κρίση και η δημιουργία ενός νέου προτύπου ανάπτυξης, καινοτόμου και εξωστρεφούς, προς όφελος του τόπου, προς όφελος όλων μας.

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας.